



Снежаньскі нумар «Маладосці» звяртае ўвагу на Брэст як культурную сталіцу адыходзячага года і прапануе ўспомніць адну з самых яркіх падзей у гэтым рэчышчы — канферэнцыю «Берасцейскія кнігазборы». Рэдакцыя звярнулася да некаторых яе удзельнікаў, прадстаўнікоў розных краін, з просьбай падзяліцца ўражаннямі.



Вацлаў Валецкі,

прафесар, доктар габілітаваны, загадчык кафедры старапольскай літаратуры і Цэнтра даследаванняў Польскай бібліяграфіі Эстрэйхераў (Ягелонскі Універсітэт):

— Я думаю, што дзякуючы актыўнай дзейнасці супрацоўнікаў Брэсцкай абласной бібліятэкі на лініі Брэст-Кракаў-Брэст адбылося штосьці вельмі добрае. Тры навуковыя канферэнцыі і адзін «круглы стол» прывялі да двухбаковай навуковай зацікаўленасці інтэлектуальнай культурай даўняга Бярэсця. Часткова яны прысвечаны аднаму з найважнейшых друкаваных сімвалаў культуры Рэчы Паспалітай Абодвух Народаў, які менавіта тут і з’явіўся. Арганізаванае два гады таму святкаванне 450-й гадавіны Брэсцкай Бібліі (не было 450 свечак, але торт у выглядзе навуковай канферэнцыі аказаўся надзвычай прыгожы і смачны) прывяло да з’яўлення першапачатковых даследчыцкіх планаў, звязаных з цэлым комплексам навуковых пытанняў, вельмі важных і неабходных для вырашэння з пункту погляду старапольскай культуры і ўдзелу ў ёй брэсцкага асяродка. Перадусім удалося скласці (зараз ужо амаль гатова да друку) бібліяграфію гэтага помніка. А з акрэсленага мной у дыскусіі плану далейшых даследаванняў пачалі з’яўляцца канкрэтныя навуковыя вынікі. Дзякуючы даследаванням Станіслава Сіес-Кшышкоўскага быў абвергнуты міф пра захаванне толькі невялікай колькасці экзэмпляраў кнігі, пра быццам бы масавае спаленне кніг пасля смерці Мікалая Радзівіла Чорнага. Вучоны

вызначыў, што сёння ў шматлікіх бібліятэках і іншых зборах па ўсім свеце захоўваецца каля 150 экзэмпляраў розных друкаваных варыянтаў Радзівілаўскай бібліі (што ў кантэксце іншых друкаваных помнікаў XVI стагоддзя – прыцягальная лічба), што мэтавы наклад 1563 года трэба было ацаніць у прыкладна 1000 экзэмпляраў. Гэтыя сцверджанні робяць магчымымі наступныя даследаванні: стварэнне рэестру ўсіх захаваных экзэмпляраў, іх апісанне з асаблівым акцэнтам на запісы, якія сведчаць пра паходжанне, і ўвогуле на ўсе запісы ад рукі. Бо яны адчыняюць дзверы ў далейшыя даследаванні рэцэпцыі кнігі, яе значэння для культуры свайго часу. Незалежна ад гэтага з’яўляецца пільная патрэба інтэрпрэтацыі матэрыялу так званага прадмоўна-пасляслоўнага комплексу Брэсцкай Бібліі, асабліва прысвячэння Жыгімонту Аўгусту. З гэтым у сваю чаргу звязана ўся папулярызацыйная палітыка, якая праводзілася ў адносінах да гэтай публікацыі Панам з Нясвіжа. У маім паведамленні, якое аб’явіў я ў асноўным на лацінскую перапіску Мікалая, я выказаў, што яна з’яўляецца класічным прыкладам таго, што мы сёння называем піяр-палітыкай, згодна з яе класічнай дэфініцыяй: «*Мэтай дзейнасці public relations з’яўляецца дбанне пра добры імідж і добразычлівае стаўленне да дзеянняў дадзенай асобы ці фірмы*». Далей – аналіз самога перакладу Святога Пісання несумненна прывядзе да лепшага разумення і асвятлення многіх аспектаў шматлікіх рэлігійных палемік эпохі Рэфармацыі. Але вернемся да самога Берасця. Выступленні на апошняй канферэнцыі пацвердзілі, колькі іншых пытанняў патрабуюць далейшых навуковых даследаванняў. Напрыклад, аналіз дзейнасці брэсцкага асяродка перад выданнем Брэсцкай Бібліі. Бо менавіта так званая «атака мазгоў», якая адбывалася ў ім у той час, была прычынай выдання кнігі. Яна ж не вырасла як самотная пальма ў інтэлектуальнай пустыні. Таксама перыяд пасля выдання кнігі: як выкарыстоўвалі пераклад у наступных публікацыях, якое было яго літаратурнае патомства...

Хацелася б яшчэ шмат напісаць у духу «Вось што я думаю...», але сімпатычнае запрашэнне рэдакцыі часопіса «Малодосць», на жаль, абмяжоўвае памер выказвання... Можна, калі-небудзь іншым разам... У любым выпадку запрашэнне на чарговую канферэнцыю ў абласную бібліятэку ў Брэсце заўсёды адкрытае для неспакойных розумаў.

PS. Брэстчане! На прамілы Бог! Пастарайцеся зрабіць матэрыяльнае пацверджанне месца існавання брэсцкай друкарні! (Ведаю, што праведзеныя спутніковыя даследаванні пацвярджаюць вельмі верагодныя пазітыўныя ахеалагічныя вынікі). Памятная табліца была б цудоўнай візітоўкай для ўсіх нас, зацікаўленых старажытным Брэстам.



Юстына Сівец,

магістр, дактарантка (Ягелонскі ўніверсітэт):

— Міжнародная канферэнцыя «Брэсцкія кнігазборы» ахоплівае навуковыя пытанні, якія даследуюцца ў шматлікіх міжнародных навуковых асяродках. Падзеі, звязаныя з брэсцкім друкам, напрыклад, публікацыя Радзівілаўскай Бібліі, мелі ўплыў не толькі на мясцовыя супольнасці, але таксама на ход падзей універсальнага характару, як, скажам, гісторыя рэфармацыі. У выпадку такога важнага і шырокага даследчыцкага поля міжнародная канферэнцыя становіцца дасканалай падставой для неабходнага абмену інфармацыяй і даследчыцкіх перспектываў паміж рознымі асяродкамі. Сёлетняя канферэнцыя была багатая на цікавыя па змесце даклады. Не было недахопу і ў навуковых дыскусіях, часам гарачых – у рэшце рэшт, у навуковым свеце мы не абавязкова павінны паміж сабой згаджацца – але ў выніку заўсёды прыязных і схіляючых да рэфлексіі. Акрамя інтэнсіўнай і цікавай навуковай часткі арганізатары прапанавалі ўдзельнікам цудоўную «забаўляльную частку» — экскурсію ў Пінск. Дзякуючы ёй мы мелі магчымасць прыгледзецца да культуры і краявідаў Беларусі – зямлі, дзе выраслі помнікі, якія мы даследуем. Гэта было бясплатна перадусім для ўдзельнікаў, якія, як я, першы раз наведалі гэты прыгожы край. Удалая канферэнцыя, уражанні ад падарожжа, а перадусім сардэчнасць і гасціннасць гаспадароў прымушаюць мяне нецярпліва чакаць чарговага яе правядзення.



Дзмітрый Бакун,

кандыдат гістарычных навук, загадчык аддзела Навуковага і выдавецкага цэнтра «Навука» Расійскай акадэміі навук:

— «Берасцейскія кнігазборы» – вельмі патрэбная канферэнцыя. Не толькі для Брэста і Беларусі, але і для бліжэйшых суседзяў. Па-першае, «Берасцейскія кнігазборы» ствараюць Брэсту дадатковую прыцягальнасць. Па-другое, канферэнцыя спрыяе больш глыбокаму вывучэнню кніжнай культуры не толькі Брэста, але і ўсяго рэгіёна памежжа Усхода і Захада. Па-трэцяе, гэта міжнародная навуковая канферэнцыя дзякуючы неверагодна зычлівай атмасферы спрыяе лепшаму ўзаемаразуменню прадстаўнікоў розных краін і народаў. Думаю, што «Берасцейскія кнігазборы» будуць развівацца і далей. У іх вялікі патэнцыял – як навуковы, так і асабовы. Будзе вельмі добра, калі «Берасцейскія кнігазборы» ператворацца ў добрую традыцыю цудоўнага горада над Бугам. Я вельмі ўдзячны ўсім удзельнікам канферэнцыі. Асабліва кіраўніцтву і супрацоўнікам Брэсцкай абласной навуковай бібліятэкі ім. М. Горкага. Спадзяюся, што іх самаадданая праца і намаганні будуць ацэнены адпаведным чынам.



Юрый Уласюк,

студэнт гістарычнага факультэта БДУ:

— Для мяне дадзеная канферэнцыя — гэта не толькі магчымасць прадставіць вынік сумеснай з А.А. Гладышчуком (маім навуковым кіраўніком на канферэнцыі) працы, але і выдатная магчымасць пазнаёміцца з прадстаўнікамі навуковага кола і маладымі спецыялістамі (у тым ліку з Польшчы). Не магу не адзначыць высокі ўзровень падрыхтоўкі канферэнцыі. Гэта датычыцца як арганізацыі выступленняў дакладчыкаў, так і правядзення вольнага часу. Таксама можна адзначыць, што з нядаўніх часоў у сацыяльных сетках Facebook і «ВКонтакте» заведзены старонкі, прысвечаныя гэтай канферэнцыі. Яны дапамогуць усім зацікаўленым даведацца пра яе больш, а патэнцыйных удзельнікаў (у тым ліку і моладзь) заклікаць да прыняцця ўдзелу ў ёй у наступныя гады.